

Vuosikertomus 2010

Aalto-yliopiston julkaisusarja
CROSSOVER 4/2011

Vuosikertomus 2010

Aalto-yliopiston julkaisusarja
CROSSOVER 4/2011

© Aalto-yliopiston kirjasto

Toimituskunta: Jaana Marvia (toimittaja), Aune Kontkanen (kuvat ja tilastot), Sirkku Känsälä, Tarja Paalanen (taitto ja kuvat),
Matti Raatikainen, Kari Tiainen

ISBN 978-952-60-4205-3 (pdf)
ISBN 978-952-60-4204-6 (printed)
ISSN-L 1799-4950
iSSN 1799-4969 (pdf)
ISSN 1799-4950 (printed)

Kannen kuvat: Riitta-Liisa Leskinen ja Emma Vuorinen

Aalto Print
Helsinki 2011

Julkaisu on saatavilla sähköisessä muodossa osoitteessa: http://lib.aalto.fi/fi/about/annual_report/2010.pdf

Julkaisutilaukset:
tarja.paalanen@aalto.fi

Sisällysluettelo

Esipuhe	4
Puheenvuoro	5
Vuoden 2010 tapahtumat lyhyesti	6
Year 2010 in brief	7
Aalto-yliopiston kirjasto – esittely	8
Kirjaston organisaation rakentaminen	10
Yhteiset e-aineistot koko Aalto-yliopistolle	12
Paikallispalveluja kolmella kampuksella	14
Kampuskirjastojen tilat valokuvin	16
Vuoden artikkeli: Kuva- ja mediatietokanta Aalto-yliopistolle	19
Helecon-tietokannat tänä päivänä	21
Asiakkaat arvioivat kirjastoa: LibQUAL-kysely	23
Kansainvälinen kirjasto	26
Kirjaston johto esittäytyy	30
Henkilöstöasiat muutoksessa	33
Taloudellinen tilanne	35
 Liitteet	
Kirjaston henkilökunta	
Tilastot 2010	

Esipuhe

”Yliopisto pitää tutkimuksen ja opetuksen edellyttämät tilat, laitteet, kirjasto- ja tietopalvelut ja muut infrastruktuurit jatkuvasti ajan tasalla uudistamalla niitä pitkäjänteisesti strategian tavoitteiden pohjalta.”

(Aalto-yliopiston strategia 2010, Infrastruktuurit)

Vuoden 2010 alussa kolmen entisen yliopiston kolme entistä yliopistokirjastoa avasi ovensa yhteisenä Aalto-yliopiston kirjastona.

Uuden kirjaston rakentamisessa oli silloin vielä kesken kaksi asiaa: mitkä olisivat kampuskirjastojen nimet, ja millainen olisi uuden kirjaston organisaatio.

Kampuskirjastot nimettiin sijaintipaikkojen mukaan – Arabia, Otaniemi, Töölö. Tällä haettiin joustavuutta ja neutraaliutta. Mielestäni nimet ovat toimineet hyvin.

Organisaatio rakennettiin toimintolähtöisten tiimien ympärille. Kaikki kirjastolaiset kuuluvat vähintään yhteen työtehtäviensä mukaan määräytyvään tiimiin. Tiimit saatiin määriteltyä vasta vuoden lopulla, joten uudenlaisen toimintatavan käynnistäminen on vielä menossa.

”Korkean kansainvälisen tason saavuttaminen tutkimuksessa ja opetuksessa edellyttää korkeatasoista ja ajanmukaista infrastruktuuria.”

(Aalto-yliopiston strategia, Infrastruktuurit)

Kirjaston sisäisen muutoksen rinnalla tehtiin muutamia merkittäviä palvelu-uudistuksia. Näkyvin niistä oli kolmen entisen yliopistokirjaston sähköisten aineistojen käytön laajentaminen kaikille aaltolaisille. Tämä loi esimerkiksi jättimäisen 25 000 elektronisen lehden varannon, joka on vertailukelpoinen minkä tahansa yliopiston kanssa. Myös eri kampusten palvelujen yhtenäistämisessä edettiin.

Keväällä 2010 toteutettuun asiakaskyselyyn saimme ilahduttavasti noin 5 000 vastausta. Niiden analyysi on paljastanut meille uusia kehittämiskohteita. Osa uusista ideoista on jo saatu toteutettua, osa vaatii pitempiaikaisia toimenpiteitä.

Kuva: Heikki Juutilainen

”Yliopiston päähaasteina pidettiin kansainvälistymistä, kannustavien akateemisten urajärjestelmien luomista ja tutkimuksen infrastruktuurin parantamista”, kirjoittaa rehtori Tuula Teeri strategian esipuheessa, kertoessaan kansainvälisen RAE-arvioinnin (Research Assessment Exercise) johtopäätöksistä.

Aalto-yliopiston RAE-arvioinnissa hyödynnettiin kirjaston bibliometrian tuntemusta. Siitä on nyttemmin tullut yksi merkittävimmistä osaamisalueistamme, jolla on yhä enemmän käyttöä yliopiston toiminnan tukemisessa. Tulevaisuudessa tämänkaltaisen palvelu on yhä tärkeämmässä roolissa kirjaston toiminnassa.

Esitän lämpimät kiitokseni kirjastomme koko henkilökunnalle antoisasta ja tuloksekkaasta vuodesta 2010. Parhaimmat kiitokseni myös aktiivisille asiakkaillemme sekä Aalto-yliopiston johdolle. Heidän toiveensa ja tarpeensa ovat toimintamme kehittämisen välttämätön edellytys.

Ari Muhonen
ylikirjastonhoitaja

Puheenvuoro

Hiljattain julkaistun tutkimuksen mukaan maailmassa on 295 exabittiä tietoa (Hilbert & Lopez, Science Magazine, helmikuu 2011). Raportissa on mukana 60 erilaista analogista ja digitaalista tapaa tiedon varastoinniseksi ja kommunikoinniseksi. Ihmiskunnan kapasiteetti tiedon varastoinnissa kasvoi tutkitun jakson (1986–2007) aikana keskimäärin 23 % vuodessa.

Näin koneinsinöörin kielellä: nykyisin tiedon puute tai edes tietoon käsiksi pääsy ei ole suurin ongelmamme. Suurempi hankaluus on keksiä, miten löytäisi juuri kulloisellakin hetkellä tarvitsemansa tiedon tai miten arvioida käsillä olevan tiedon laatua ja luotettavuutta. Onneksi meillä on kirjasto- ja tietopalveluita kuten Aalto-yliopiston kirjasto, jonka tuki ja järjestelmät auttavat omalta osaltaan näiden kysymysten ratkaisemisessa.

Tehtaani Aalto-yliopiston Design Factory on erityisesti tieteidenvälisen tuotekehityksen haasteita silmälläpitäen rakennettu oppimisen, tutkimuksen ja soveltamisen kokeilu ympäristö. Yli 30 Aallon kurssia, erilaiset tutkimusprojektit ja laajamittainen yritys yhteistyö tuovat jatkuvasti esiin monenlaisia tiedon tarpeita. Itsestään selvästi on seurattava Aallon omien alojen teknologioiden, menetelmien ja laskennallisten mallien kehitystä, uusia ideoita ja keksintöjä. Suunnittelu linkittyy yhä tiiviimmin myös muihin aloihin, kuten käyttäytymis- tai lääketieteeseen. Tietoa tarvitaan ja rajat hämärtyvät.

Entäpä suunnittelijan tarve aistia – nähdä, tuntea, haistaa, kuulla – miltä eri vaihtoehdot materiaalinvalinnassa antaisivat lopputulokseksi? Entäpä tarve kommunikoida, jakaa ja varastoida työryhmän työn tuloksia silloin, kun ryhmä on jakaantunut – ei ainoastaan kolmelle Aallon kampukselle, vaan kenties siten, että osa opiskelijaryhmästä työskentelee Kiinassa tai Intiassa, Ruotsissa tai USA:ssa? Mikä olisi tarkoituksenmukaisin tapa harjoitustyöhön liittyvän kenttätutkimuksen suorittamiseksi? Miten tehostaa ryhmän sisäisen tiimihengen ja yhteisymmärryksen muodostumista silloin kun kukaan ei puhu omalla äidinkielellään ja kun opiskelutaustat ja työkokemukset ovat täysin erilaiset? Vielä kun projektioppimisessa työstettävä ongelmanakin on laaja, vaikea, epäselvä, kaikille entuudestaan outo ja asiantuntijoidenkin mielipiteet tuntuvat menevän ristiin. Uskallammeko ottaa tämän riskin – kuka osaisi neuvoa? Miten päästä tästä eteenpäin – prototypoimaan, kokeilemaan, testaamaan?

Edellä kuvatut tarpeet ja kysymykset ovat Design Factoryn arkea. Minun on helppo nähdä siinä yhtymäkohtia kirjaston toimintaan. Hyvin mietityillä,

Kuva: Heikki Juutilainen

toimivilla prosesseilla on osuutensa toiminnan kokonaisuudessa. Aivan oleellinen osa on kuitenkin kyky ja halu vastata kaikkiin, mitä yllätyksellisempiinkin avun ja tuen tarpeisiin. Aamulla ei voi mitenkään tietää, mitä kaikkea päivä tuo tullessaan. Opiskelijoita kuunnelllessani olen päätenyt siihen mietteeseen, että sekä kirjastossa että Design Factoryssa on varsin tärkeää se, mitä siellä on. Kuitenkin ehdottoman tärkeää on vain se, mitä ei ole: vaikeaa saavutettavuutta, byrokratiaa, hierarkiaa ja tyyliä asenteita. Kirjastossa ja kirjaston ihmisissä on jotain erityistä, joka näyttäisi olevan luonnostaan sekä pienen professorin, opiskelijan että muun tulijan puolella.

Kirjasto on koko Aaltoa yhdistävä elementti, kuin kuningaspultti. Kunpa muistaisimme hyödyntää sen suomat perinteiset ja myös modernit mahdollisuudet. Nykyiset ja ne pian tulevat, joissa sinunkin aloitteesi voi olla liikkeelle paneva voima.

*Rakkaudella,
Eetu*

Kalevi Ekman
professori, johtaja
Aalto Design Factory

Vuoden 2010 tapahtumat lyhyesti

Vuosi 2010 oli Aalto-yliopiston kirjaston ensimmäinen toimintavuosi, jonka aikana luotiin perusteet kirjaston organisaatiolle ja johtamisjärjestelmälle. Kirjaston johtajat, päälliköt ja tiiminvetäjät valittiin. Tiimejä perustettiin 17. Työskentely tiimeissä käynnistyi vuodenvaihteessa 2010 - 2011.

Kirjasto kuten yliopistokin oli syntynyt kolmen korkeakoulun yhteenliittymänä (Helsingin kauppakorkeakoulu, Taideteollinen korkeakoulu ja Teknillinen korkeakoulu). Vuoden 2010 alkupuolella yliopistossa vahvistettiin koko kirjaston nimeksi Aalto-yliopiston kirjasto ja samalla lyötiin lukkoon kampuskirjastojen nimet (Arabia, Otaniemi, Töölö).

Ensimmäinen merkittävä uudistus oli elektronisten aineistojen hankkiminen koko Aalto-yliopistolle, kun aiemmin esim. FinELib-aineistot oli hankittu korkeakouluittain. Kaikkiin Aallossa käytettäviin kirjaston hankkimisiin e-aineistoihin tarjottiin pääsy uudistetun yhteisen Nelli-portaalin kautta.

Tietojärjestelmistä Nellin lisäksi kehitettiin mm. Arabian kampuskirjastossa kuva- ja mediatietokantaa Aalto-yliopistolle.

Paikallispalvelut Arabian, Otaniemen ja Töölön kampuskirjastoissa jatkuivat ja ensimmäisenä uudistuksena käyttöön otettiin yhteinen kirjastokortti

syyskuussa.

Helmi-maaliskuussa järjestettiin käyttäjäkysely kansainvälisellä LibQUAL-verkkokyselyllä, johon saatiin 5 240 vastausta. Mitään kiireellistä korjattavaa kirjaston toiminnassa ei noussut esille, kriittisimpiä vastaajat olivat esimerkiksi tiloihin liittyen ja suopeimpia asiakaspalvelua kohtaan.

Kirjastolle annettiin budjetointiohjeeksi vuodelle 2010 pitää toiminta taloudellisesti entisellä tasolla. Elektronisten tietoaineistojen laajentaminen kaikille kampuksille oli tästä poikkeus, johon myönnettiin tarvittavat lisäresurssit.

Kirjaston kansainvälinen toiminta oli monipuolista ja vilkasta vuoden aikana, edustajiensa välityksellä kirjasto oli mukana esimerkiksi eri tieteenalojen kansainvälisten kirjastojärjestöjen ja IFLAn toiminnassa.

Kirjaston palvelut kuten käyttäjäkoulutus ja tiedonhaun koulutus, julkaisemisen ja tutkimuksen tukipalvelut, aineistonvälityspalvelut, kokoelmien ylläpito ja kehittäminen, tietokantatyö ja sekä erilaiset projektit jatkuivat suunnitellusti. Kirjaston omia tukipalveluja kuten henkilöstöhallintoa, viestintää ja IT-toimintoja kehitettiin tiiviissä yhteistyössä Aallon ko. toimintojen kanssa.

Year 2010 in brief

2010 was the Aalto University Library's first financial year and the period during which the foundations for the library's organisation and management system were laid. The library's directors, management and team leaders were chosen. In total, 17 teams were established. Work within the teams began at the turn of the year 2010/2011.

The library and the university were both formed from the merger of three Finnish universities (The Helsinki School of Economics, the School of Art and Design and the School of Science and Technology). In early 2010, the university confirmed Aalto University Library as the library's official name as well as the names of the campus libraries (Arabia, Otaniemi and Töölö).

The library's first significant reform was to attain electronic materials for Aalto University as a whole, whereas previously for example FinELib e-materials had been acquired separately for each school. Now, all Aalto University acquired e-materials were accessible to all students and staff through the shared Nelli Portal.

In addition to the Nelli Portal, other data systems such as the Image and Media Database maintained at the Arabia Campus Library were developed for use by the entire Aalto University.

Specialised local services were maintained at the Arabia, Otaniemi and Töölö Campus Libraries and the library introduced a shared library card in September as its first service reform.

In February/March, the library carried out an international LibQUAL service quality web survey. 5,240 library users participated. The survey found no critical problems in the library's operations that needed urgent attention. Library users were most critical in matters concerning the premises of each library and the most lenient with regards to customer service.

The library was instructed to maintain its finances for 2010 at the same level as during previous years. The only exception was the expansion of e-materials to the entire campus for which the necessary additional resources were appropriated.

In 2010 the library's international operations were numerous and varied. For example, the university by way of its representatives played an active role in operations of IFLA and international library associations specialising in varying disciplines.

The library's services, such as user training, information retrieval training, support services for publishing and research, document delivery services, maintenance and development of collections, database development work and various projects continued as planned. The library's own support services, such as personnel administration, communications and IT operations, were developed in close cooperation with the same services at Aalto University.

Aalto-yliopiston kirjasto | esittely

Aalto-yliopiston kirjasto on kaikille avoin tieteellinen palveluorganisaatio, joka tukee erityisesti monialaisen Aalto-yliopiston tutkimusta, opetusta sekä taiteellista toimintaa. Kirjasto aloitti toimintansa yliopiston palveluysikkönä 1.1.2010 samanaikaisesti yliopiston toiminnan käynnistymisen kanssa.

Kirjasto tarjoaa ajanmukaisia ja monipuolisia palveluita paikan päällä kirjaston tiloissa ja verkon kautta. Kirjasto- ja tietopalvelujen kehittäminen perustuvat Aalto-yliopiston ja kirjaston strategioihin, vuorovaikutukseen asiakaskunnan ja yliopiston yksiköiden kanssa, kotimaiseen ja kansainväliseen yhteistyöhön sekä uuden teknologian käyttöön.

Aalto-yliopiston kirjastolla on kolme päätoimipistettä yliopiston kampuksilla: Arabian, Otaniemen ja Töölön kampuskirjastot.

Aalto-yliopisto muodostuu kuudesta korkeakoulusta: Kauppakorkeakoulu, Taideteollinen korkeakoulu ja entisestä Teknillisestä korkeakoulusta muodostetut Insinööritieteiden korkeakoulu, Kemian tekniikan korkeakoulu, Sähkötekniikan korkeakoulu ja Perustieteiden korkeakoulu.

Tilastotietoja kirjastosta on liitteessä vuosikertomuksen loppuosassa.

Visio

Kirjasto on kulttuuri- ja sivistysorganisaatio, joka jakaa yliopistoyhteisön vision ja mission ja tukee yliopiston tavoitteiden toteutumista tarjoamalla korkeatasoisia kirjastopalveluja. Se edistää yliopiston tutkimuksellista, kulttuurista ja opetuksellista kilpailukykyä, innovaatioita ja toimintaedellytyksiä luomalla kansainvälisesti laadukkaat palvelut ja palveluympäristön. Aalto-yliopiston kirjasto on aktiivinen ja haluttu partneri kotimaisessa ja kansainvälisessä tiedekirjastoverkostossa ja alueellisena vaikuttajana.

Kuvat: Heikki Juutilainen

■ Aalto-yliopiston kirjasto, Arabia
 (ent. Taideteollisen korkeakoulun kirjasto)
 Hämeentie 135 A, Helsinki
 Aralis-kirjastokeskus, 3. krs.
 PL 31000
 00076 AALTO
 09 470 30240
<http://www.aralis.fi>

■ Aalto-yliopiston kirjasto, Otaniemi
 (ent. Teknillisen korkeakoulun kirjasto)
 Otaniementie 9
 Espoo
 PL 17000
 00076 AALTO
 09 470 24111
<http://otalib.aalto.fi>

■ Aalto-yliopiston kirjasto, Töölö
 (ent. Helsingin kauppakorkeakoulun kirjasto – Helecon tietokeskus)
 Mechelininkatu 3 D
 Helsinki
 PL 21270
 00076 AALTO
 09 470 38423
<http://lib.hse.fi>

Kirjaston organisaation rakentaminen

Vuotta 2010 leimasi voimakkaasti kirjaston organisaatiomallin rakentaminen ja keskeisistä henkilövalinnoista päättäminen. Kirjasto sai matriisiorganisaation tiimeineen. Päätöksenteossa ja toiminnan linjauksessa ovat kirjaston suppea ja laaja johtoryhmä tärkeässä roolissa.

Suunnittelu käynnistyy

Aalto-yliopiston kirjasto syntyi 1.1.2010 samalla hetkellä emoyhteisönsä Aalto-yliopiston kanssa. Syntymistä oli valmisteltu jo joulukuusta 2006 lähtien, jolloin ensimmäiset uutiset tulevasta Innovaatioliopistosta oli saatu. Tuolloin Helsingin kauppakorkeakoulun, Taideteollisen korkeakoulun ja Teknillisen korkeakoulun kirjastojen johtajat pitivät kokouksen, jossa uuden yliopistokirjaston suunnitteleminen aloitettiin. Tuo kokous aloitti satojen kokousten ketjun. Tässä ketjussa toisiaan seurasivat suuremmat ja pienemmät tapaamiset, joissa pureuduttiin mm. laatutyöhön, kirjaston maineeseen, asiakasryhmiin ja niille kohdistettuihin palveluihin, kirjaston eri toimintoihin ja viestintään.

Organisaatiomallia haettiin

Johtajien kokoukset jatkuivat säännöllisinä. Myöhemmin ryhmä laajeni kattamaan silloiset päälliköt ja tällä kokoonpanolla jatkettiin uuden kirjaston johtoryhmän aloittamiseen saakka. Näissä ryhmissä valmisteltiin kirjaston organisaatiota. Ehdolla oli useampia organisaatiomalleja, perinteisestä linjaorganisaatiosta aina ennen näkemättömiin kehämalleihin. Lopulta päädyttiin matriisiorganisaatioon, jossa tiimit on ryhmitelty toiminnoittain.

Johdon nimitykset

Aalto-yliopiston käytännön mukaisesti kirjaston johto- ja esimiestehtävien henkilövalinnat tehtiin ylhäältä alaspäin. Ensin valittiin ylikirjastonhoitaja, sen jälkeen varajohtaja ja päälliköt, sitten olivat vuorossa tiiminvetäjien valinnat. Kaikissa tapauksissa tehtävät julistettiin haettaviksi, hakemukset käsiteltiin ja hakijat haastateltiin ennen valintojen tekemistä.

Ylikirjastonhoitajaksi valittiin Ari Muhonen ja varajohtajaksi Eeva-Liisa Lehtonen. Toimintojen päälliköiksi valittiin Sirkku Käsälä (kokoelmapalvelut), Irma Pasanen (kehittämispalvelut), Matti Raatikainen (asiakaspalvelut) ja Kari Tiainen (tukipalvelut). Pekka Pasanen nimitettiin kirjaston talousvastaavaksi. Valintojen jälkeen päälliköt tekivät yhteisen esittäytymiskiertueen kampuskirjastoissa.

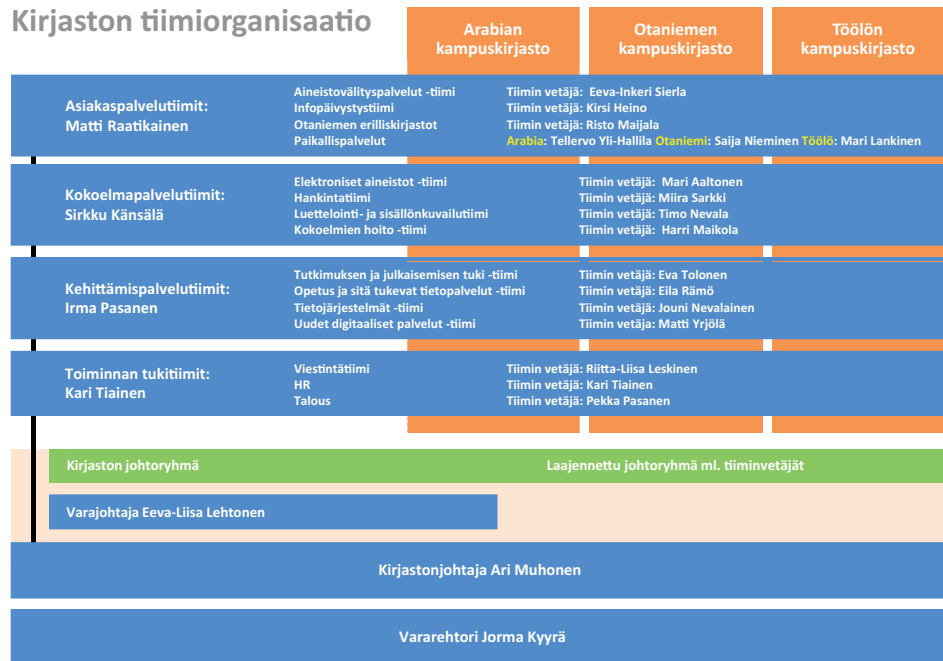
Tiimit kokoon

Viimeisenä vaiheena kukin työntekijä saattoi ilmoittautua haluamiinsa tiimeihin. Pienten tarkistusten jälkeen tehdyssä yhteenvedossa katsottiin miten kunkin henkilön työpanos voitaisiin jakaa tiimien kesken. Tästä jaosta tehtiin taulukko, jossa osuudet on ilmaistu prosentteina.

Tiimejä on yhteensä 17. Tiimit vetäjineen on esitetty organisaatiokaaviossa. Tiimien toimikaudeksi asetettiin kolme vuotta. Kolmen vuoden toiminnan jälkeen on tarkoitus arvioida tiimien tilanne uudelleen, perustaa uusia tiimejä tai lakkauttaa tai yhdistellä vanhoja tarpeen mukaan.

Organisaatiomalli valmistui

Lopullinen organisaatiomalli on kuvattu seuraavassa kaaviossa:

Kaksi johtoryhmää

Johtoryhmiä on kaksi, suppea ja laaja. Suppeassa ovat mukana kirjaston johtaja, varajohtaja, toimintojen päälliköt, taloustiimin vetäjä sekä tiedotustiimin vetäjä, joka toimii sihteerinä. Kokouksiin kutsutaan myös vararehtori Jorma Kyyrä ja henkilöstöpäällikkö Minna Tevä. Suppea johtoryhmä kokoontuu pääsääntöisesti joka toinen viikko. Laajemmassa johtoryhmässä, joka kokoontuu kolme kertaa lukukaudessa, ovat mukana edellä mainittujen henkilöiden lisäksi tiiminvetäjät.

Arki alkaa

Vuoden 2010 lopussa kirjaston organisaatio oli rakenteensa puolesta valmis. Matriisiorganisaatio saattaa kuitenkin tuntua vielä hetkittäin vieraalta: tiimiläinen ja tiiminvetäjä eivät välttämättä työskentele aina samalla kampuksella. Samoin lähiesimies saattaa olla toisessa kampuskirjastossa. Uudet toimintatavat vaativat opettelua ja vanhoista luopuminen aiheuttaa haikeutta. Päivittäisen työn myötä vieraus kuitenkin hiljalleen häviää. Käsillä on aika, jolloin Aalto-yliopiston kirjasto luo omat tapansa ja omat perinteensä.

Kuvat: Riitta-Liisa Leskinen

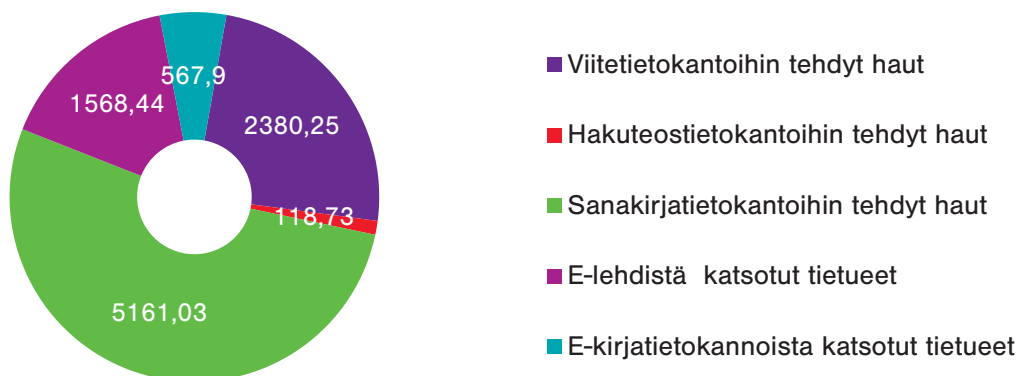
Yhteiset elektroniset aineistot koko Aalto-yliopistolle

Aalto-yliopiston kirjasto välittää uusimmat kansainväliset tutkimustulokset tiedeyhteisölle elektronisena. Vuonna 2010 se pystyi tarjoamaan käyttäjilleen hyvin laajat ja monipuoliset elektroniset kokoelmat, kun kaiken kirjaston hankkiman elektronisen aineiston saatavuus laajennettiin koskemaan koko Aalto-yliopistoa. Ratkaisu vahvistaa mm. yliopiston strategista tavoitetta kehittää monialaista taiteellista ja tutkimuksellista yhteistyötä yli tieteen- ja taiteenalarajojen.

Aalto-yliopiston kirjastossa yhtenäistettiin kuluneena vuonna kolmen kampuksen elektronisten aineistojen ja palvelujen tarjontaa. Miltei kaikki elektroniset aineistot

hankittiin koko Aalto-yliopiston henkilökunnan ja opiskelijoiden käytettäväksi. Kirjastojen tiloissa myös ulkopuoliset asiakkaat pääsivät käyttämään e-aineistoja.

E-aineistojen käyttö 2010 (1000 kpl)

Erillisten korkeakoulujen käyttämät Kansallisen elektronisen kirjaston FinELibin tarjoamat aineistot hankittiin kaikille yhteisiksi. Sopimusvälittäjän (Swets) kautta sekä suoraan kustantajilta tilatut elektroniset lehdet ja tietokannat tilattiin niin, että käyttö on mahdollista kaikilla kampuksilla. Vain yhden kustantajan kanssa ei päästy kohtuulliseen sopimukseen.

Yhteinen Nelli

Kaikki Aallon e-aineistot annettiin käyttöön yhteisen Nelli-portaalin kautta. Teknillisen korkeakoulun Nelli-portaalin pohjalta rakennettuun uuteen Nelliin lisättiin Kauppakorkeakoulun ja Taideteollisen korkeakoulun aineistot ja kategoriat. Pikahakuryhmät uudistettiin, värit ja logot vaihdettiin, ja kampuskohtaisia linkkejä lisättiin.

Vuoden aikana saatiin kirjautuminen Nelliin toimivaksi kolmen koulun tunnuksilla. Etäkäyttö Nelliin kautta oli toiminnassa vain Teknillisen korkeakoulun tunnuksilla, koska yhteistä etäkäyttöpalvelua ei vielä ollut. Arabian kampuskirjasto tarjosi kotisivuillaan linkkilistaa aineistoista ja Töölön kampuskirjasto piti yllä Verkkokampuskirjastoa ja Journals-lehtiportaalia. Kyseisten korkeakoulujen henkilökunnalla ja opiskelijoilla oli etäkäyttömahdollisuus kyseisiin palveluihin.

Kuvat: Heikki Juutilainen ja Emma Vuorinen

Paikallispalveluja kolmella kampuksella

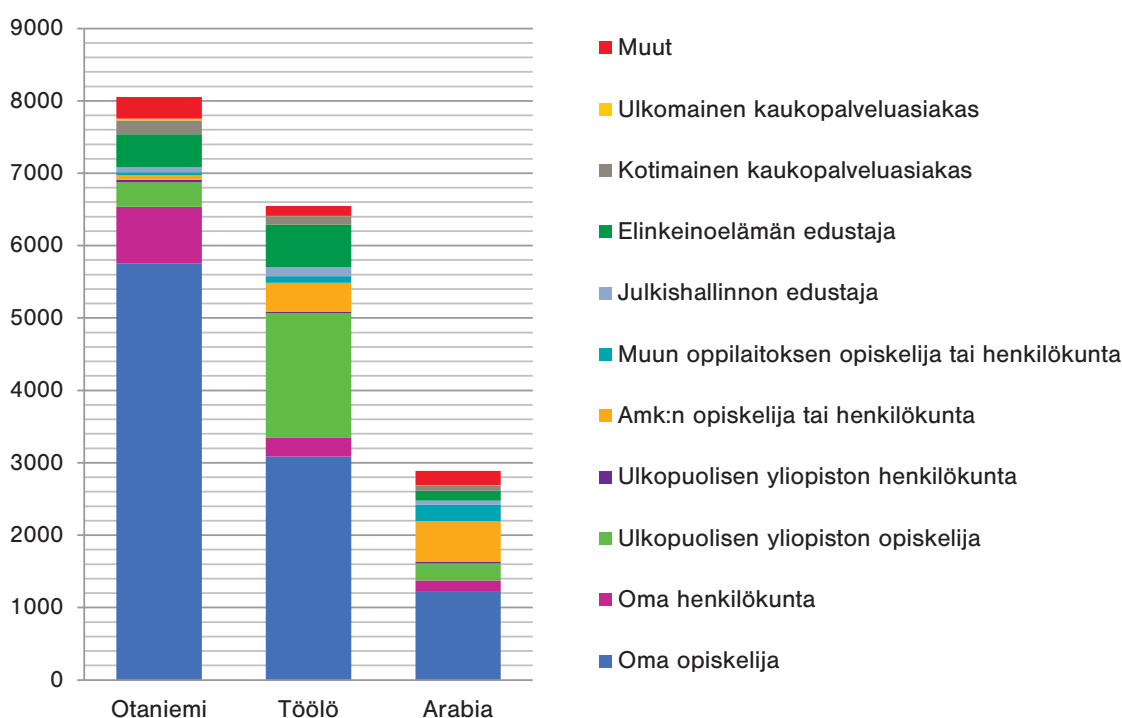
Konkreettisesti Aalto-yliopiston kirjaston yhtenäisyys näkyi vuoden 2010 syksyllä käyttöön otetussa uudessa Aalto-kirjastokortissa, joka korvasi entiset korkeakoulujen kirjastokortit. Lainojen määrä väheni kertomusvuonna 5 – 6 prosenttia edellisvuodesta, mutta kävijöiden määrä ja siten tilojen käyttö osoitti kasvun merkkejä. Kirjaston, sen palvelujen ja aineistojen käyttötapojen muutos jatkui näin edellisvuosien tapaan.

Kirjaston paikallispalveluissa kuten muillakin kirjaston toimintasektoreilla ensimmäinen vuosi osana Aalto-yliopiston kirjastoa sujui monilta osin vanhaan malliin, mutta uudistuksiakin toteutettiin. Muutoksia soviteltiin yhteen vallinneiden käytäntöjen kanssa. Henkilökunta kävi ahkerasti tutustumassa toisten kampusten kirjastoihin ja tulevia yhteisiä palveluja pohdittiin työryhmissä. Syksyn mittaan kampuskirjastoissa valmistauduttiin toimimaan asiakaspalvelutoimintoon kuuluvina paikallispalvelutiiminä.

Lainaus ja itsepalvelun käyttö

Arabian kampuskirjastossa lainaus väheni kertomusvuonna 4,9 % edelliseen vuoteen verrattuna: lainoja ja uusintoja oli 85 729. Otaniemen kampuskirjastossa lainausmäärä väheni lähes 6 % kokonaislainamäärän (koti- ja lukusalilainat sekä uusinnat) ollessa 126 773. Töölössä lainoja ja uusintoja tehtiin vuoden aikana 335 501, mikä on 5 % vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Aalto-yliopiston kirjaston aktiiviset asiakkaat 2010

Asiakkaat hyödynsivät lainatessaan aktiivisesti itsepalvelua:

- uusinnoista asiakkaiden tekemiä: 80 % (Arabia), 93 % (Otaniemi) ja 91 % (Töölö)
- lainaaminen itsepalveluautomaatilla: 26 % (Arabia), 39 % (Otaniemi) ja 46 % (Töölö)

Tilojen käyttö varsin vilkasta

Arabian kampuskirjaston tiloja käytettiin vilkkaammin kuin edellisenä vuonna. Kävijöitä oli 66 809, mikä on 3,1 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Lukusali ja työasemat olivat ahkerassa käytössä. Myös kirjaston atk-luokkaa ja Kirjastoteatteri-kokoushuonetta käytettiin paljon.

Otaniemessä kirjastokäynnit 213 960 olivat vähentyneet edellisestä vuodesta. Kirjaston panostus e-kirjoihin saattaa osaltaan vaikuttaa lainojen ja kirjastokäyntien vähenemiseen. Asiakasmikrotietokoneiden, lukupaikkojen ja ryhmätyötilojen käyttö oli edelleen vilkasta.

Töölön kampuskirjastossa asiakkaiden kirjastokäyntejä kertyi vuoden aikana melkein 93 000, mikä on 8 % enemmän kuin edellisvuonna. Vaikka aineistot ovat yhä enemmän käytössä myös verkossa, kirjaston merkitys lienee korostunut nimenomaan työskentelypaikkana. Myös tietokantatarjonta, jota ulkopuoliset asiakkaat pääsevät käyttämään vain kirjaston tiloissa, selittää osaltaan asiakaskäyntien määrää.

Kampusten välinen lainaus

Keväällä 2010 otettiin käyttöön kampusten välinen yhteislainaus: Aalto-yliopiston henkilökunta ja opiskelijat voivat omatoimisesti tilata aineistoa toiselta kampukselta kotikirjastoonsa ja palauttaa lainat siihen kampuskirjastoon, joka hänelle kulloinkin parhaiten sopii.

Voyager-kirjastojärjestelmän mahdollistamaa yhteislainausta alettiin näin käyttää Aalto-yliopiston kolmen kampuskirjaston väliseen aineiston kierrätykseen. Taustalla oli se, että kampuskirjastoilla oli vielä vuonna 2010 erilliset asiakasrekisterit ja kokoelmatietokannat. Yhteislainauksen ansiosta asiakkaan ei tarvitse kirjautua jokaisen kampuskirjaston asiakkaaksi voidakseen lainata niistä.

Yhteislainauksen käynnistäminen niin, että kaikki kolme kampuskirjastoa, Arabia, Otaniemi ja Töölö, toimivat sekä lähettävinä että vastaanottavina kirjastoina sujui vähän takerrellen. Lisäksi kirjastojärjestelmän kesällinen versiopäivitys aiheutti omat ongelmansa.

Asiakkaat eivät ole vielä suuressa määrin löytäneet palvelua tai sitten toisella kampuksella olevan aineiston saantiin ei ole ollut suurta tarvetta tai se on noudettu itse. Pyynnöt tulevat todennäköisesti lisääntymään kevästä 2011 lähtien, sitten kun myös kurssikirjat tulevat yhteislainauksen piiriin.

Kampuskirjastojen tilat valokuvin

Arabian kampuskirjasto

Kuvat: Heikki Juutilainen

Kirjasto on aloittanut toimintansa vuonna 1875 Suomen Taideteollisuusyhdistyksen ja sen keskuskoulun kirjastona. Vuonna 1965 keskuskoulu ja kirjasto siirtyivät valtion omistukseen, koulun nimeksi tuli Taideteollinen oppilaitos. Vuosina 1973 - 2009 kirjasto toimi Taideteollisen korkeakoulun kirjastona.

Arabian kampuskirjasto toimii vuonna 2003 valmistuneessa Aralis-kirjastokeskuksessa, joka on kaikille avoin julkinen kirjasto. Se kokoaa saman katon alle Helsingin kaupunginkirjaston Arabianrannan kirjaston sekä kolme taidekirjastoa: Aalto-yliopiston Arabian kampuskirjaston, Metropolia Ammattikorkeakoulun kulttuurialan kirjastopalvelut sekä Pop & Jazz Konservatorion kirjaston. Arabian kampuskirjastossa on myös Suomen Sarjakuvaseuran kokoelma sekä Animaatioklinikan lehtileikekokoelma.

Otaniemen kampuskirjasto

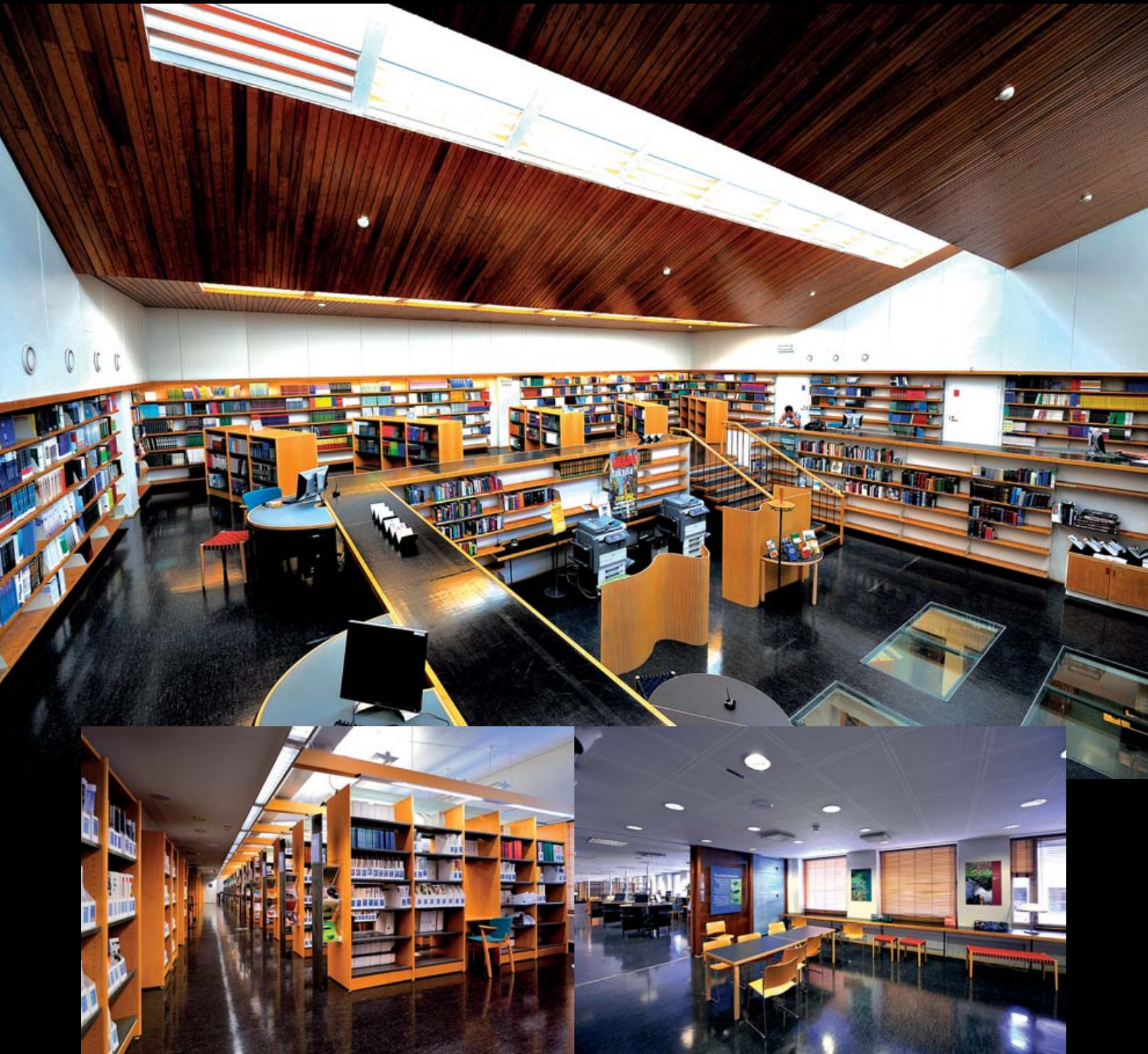

Kirjaston historia alkaa Helsingin teknillisen reaalikoulun perustamisesta vuonna 1849. Vuodesta 1908 kirjasto on palvellut yliopistotasoisista oppilaitosta Teknillisen korkeakoulun kirjastona.

Talvi- ja jatkosodan pommitukset vaurioittivat kirjastoa Helsingin Hietalahdessa siten, että helmikuussa 1944 syttyneessä tulipalossa tuhoutui 94 vuoden työ: kaikki kokoelmat, luettelot ja jopa lainojen rekisteri. Kirjaston kehittäminen piti aloittaa tyhjästä, kokoelmien kartuttamisesta ostoin ja lahjoituksin kotimaasta ja ulkomailta.

Espoon Otaniemen kampuksella sijaitsevassa Alvar Aallon suunnittelemassa kirjastorakennuksessa toiminta käynnistyi tammikuussa 1970. Uudisrakennuksen ja edistyneen kaukopalvelun ansiosta painopiste voitiin siirtää kokoelmista palveluihin ja erityisesti tietopalvelun kehittämiseen.

Töölön kampuskirjasto

Kirjasto on perustettu samaan aikaan vuonna 1911 Helsingin kauppakorkeakoulun kanssa. 1970-luvulla kansainvälisessä tiedeyhteisössä vilkastui keskustelu tieteellisen julkaisutoiminnan eksponentiaalisen kasvun ongelmista ja eri tieteenalojen tietohuollon tarpeista. Ratkaisumalleja etsittiin automaattisesta tietojenkäsittelystä. Linjaus tietopankkitoiminnan käynnistämisestä osoittautui monin tavoin merkittäväksi ratkaisuksi: 1970-luvun puolivälissä

syntyi innovaatio Helecon Online -tietokantojen kehittämisestä.

Professori Einari Teräsvirran suunnittelemaan ja kirjastolle kunnostettuun kirjastotaloon Töölön sydämeen, Domus Academican kortteliin, kirjasto muutti kesällä 1999. Uuden vuosituhannen alussa Kauppakorkeakoulun kirjasto nimettiin Helecon tietokeskukseksi kuvaamaan uutta monikanavaista palvelutuotantoa ja aineistotarjontaa.

Vuoden artikkeli

Kuva- ja mediatietokanta Aalto-yliopistolle

Kuvia käytetään tutkimuksessa ja muussa yliopiston toiminnassa paljon. Miten hallita ja arkistoida asianmukaisesti kuva-aineistoja ja saattaa ne käytettäväksi? Kuva- ja mediatietokantahanke vastaa näihin tarpeisiin. Kehitteillä on työväline, jonka kautta mm. opinnäytteisiin sisältyvät kuva-aineistot voidaan helposti arkistoida niiden vaatimalla tavalla ja pitää linkitettyinä opinnäytteeseen. Samaten esimerkiksi seminaari- tai projektiryhmät voivat jakaa ja kommentoida kuvia sekä arkistoida ja/tai julkaista verkkopalvelussa työnsä tuloksia, opettajat voivat tallentaa opetuskokonaisuuksiaan sekä tutkijat ja opiskelijat tutkimuskohteisiinsa liittyviä tiedonhakuja.

Hanke laajenee

Taideteollisen korkeakoulun hanke kuva- ja mediatietokannaksi on vuoden 2010 aikana laajentunut sisältämään kohderyhmänään koko Aalto-yliopiston.

Kuva- ja mediatietokannasta on valmiina perusjärjestelmä, jota pilotoidaan Arabian kampuksella. Perusjärjestelmään sisältyvät kuva-aineistojen keskitetyn arkistoinnin ja verkkojulkaisemisen toiminnot sekä laajat kuvien hakutoiminnot. Testauksessa järjestelmän on havaittu vastaavan hyvin arkiston kuva-aineiston digitointi- ja luettelointiprosessin tarpeita.

Seuraavassa vaiheessa kaikkien Aalto-yliopiston opiskelijoiden ja henkilökunnan edustajien on tarkoitus vähitellen saada järjestelmään käyttöoikeudet. Järjestelmä laajenee keskitetystä perusjärjestelmästä hajautetuksi järjestelmäksi, jossa jokainen kirjautunut

käyttäjä saa oman työtilan sekä pystyy halutessaan myös jakamaan aineistojaan muiden käyttäjien kanssa ja tarjoamaan niitä arkistoitaviksi Aalto-yliopiston arkistoon.

Järjestelmään liittyy julkinen verkkopalvelu, joka esittelee korkeakoulun toimintaa ja sen tuloksia suurelle yleisölle. Järjestelmän käyttäjillä on mahdollisuus tarjota aineistoaan julkaistavaksi verkkopalvelussa.

Kuva- ja mediatietokanta on ensi vaiheessaan toteutettu still-kuvien hallinnan välineeksi. Jatkossa järjestelmää voidaan helposti laajentaa muidenkin media-aineistojen hallintaan.

Järjestelmä on Taideteollisen korkeakoulun määrittelyihin räätälöity kokonaisuus, jonka on toteuttanut Profium Oy oman valmisohjelmistonsa perustalta. Määrittelyjen pohjana on ollut laaja tarvekartoitus TaiKissa.

Ainutlaatuinen toteutus

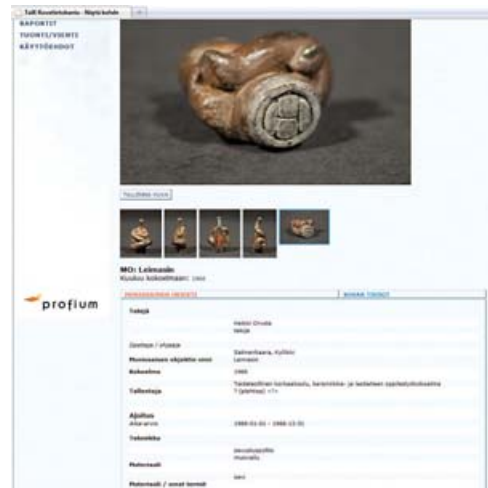
Kuvatietokantojen joukossa tekeillä oleva järjestelmä on mielenkiintoinen ja uusia ominaisuuksia sisältävä kokonaisuus. Hajautetun järjestelmän aikanaan valmistuessa on se maailmanlaajuisestikin ainutlaatuinen sikäli, että vastaavissa organisaatioissa käytössä olevat järjestelmät antavat yleensä loppukäyttäjälle vain kuvien katselu oikeudet, tallennusoikeudet ovat yleensä vain muutamilla ammattilaisilla. Aalto-yliopistossa tallennusoikeuksin varustettuja käyttäjiä tulee olemaan tuhansia. Tämä asettaa tietenkin vaatimuksia myös käyttäjäkoulutukselle ja järjestelmän ohjeistavuudelle.

Muita järjestelmän mielenkiintoisia ominaisuuksia ovat sen laajat rajapinnat ja nimenomaan kuva-aineistoille suunnitellut kuvailu- ja hakukriteerit sekä semanttisen aineiston kuvailun ja tiedonhaun testaaminen.

Rajapintojensa kautta järjestelmä on liitettävissä korkeakoulun muihin järjestelmiin. Se toimii myös avoimena julkaisuarkistona (Open Archive), jonka aineistot ovat haettavissa maailmanlaajuisen avointen julkaisuarkistojen sekä Suomeen valmistumassa olevan Kansallisen digitaalisen kirjaston kautta. Se on toteutettu semanttisen webin vaatimusten mukaisessa RDF-muodossa tietoa tallentavaksi järjestelmäksi, jonka kautta voidaan julkaista aineistoa myös Kulttuurisampo-portaalissa (<http://www.kulttuurisampo.fi>), joka esittelee suomalaista kulttuuria semanttisessa web 2.0:ssa. Pitkäaikaissäilytyksen rajapinnat mahdollistavat aineistojen siirtämisen tarvittaessa Kansallisarkistoon tai Kansalliskirjaston suorittaman verkkoaineistojen haravoinnin pitkäaikaissäilytystä varten.

Aineistojen sisällönkuvailua ja tiedonhakua varten järjestelmässä on ensimmäisenä Suomessa otettu käyttöön kansainvälinen kuva-aineistoille suunniteltu kuvailuformaatti VRA (Visual Resources Association), joka on liitetty kaikkein yleisimpään metadataformaattiin Dublin Coreen ja muokattu vastaamaan omia tarpeitamme.

Edellytyksenä kaiken tämän toteutumiselle on käyttöoikeuksien aukoton hallinta kaikissa prosesseissa, minkä toteuttamiseksi projektissa on tehty paljon työtä. Kaikelle järjestelmään tallennetulle aineistolle on määriteltävä käyttöoikeudet. Oletuksena järjestelmä määrittää käyttöoikeustiedoksi ”Jatkokäyttö luvanvaraista”; oikeuksienhaltija voi tätä sitten haluamallaan tavalla lieventää tarjolla olevia vaihtoehtoja käyttämällä.

Verkkopalvelussa julkaistavalle aineistolle järjestelmä tarjoaa mahdollisuutta Creative Commons -käyttöoikeuslisenssien antamiseen.

Historiallisia aineistoja tallennettu

Vuoden 2010 aikana järjestelmään on tallennettu Taideteollisen korkeakoulun historiallisia arkistoaineistoja lähinnä valokuva-, juliste- ja piirroskokoelmista. Aineistot on digitoitu arkistossa ennen järjestelmään viemistä. Tämä säästää jatkossa usein jo hauraita originaaleja kulutukselta ja nopeuttaa aineistojen asiakaskäyttöön saantia. Digitoituja aineistoja on viety järjestelmään toista tuhatta kohdetta.

Järjestelmä vuonna 2011

Vuonna 2011 järjestelmä siis laajennetaan hajautetuksi. Samalla käyttöliittymän visuaalista ilmettä kohennetaan. Tämän jälkeen kiinnostuneet tahot Aalto-yliopistossa voivat aloittaa järjestelmän pilotoinnin tai perustaa omia projekteja mahdollisille järjestelmän muokkaustarpeilleen. Alkuperäinen projektitiimi Taideteollisessa korkeakoulussa tulee tarjoamaan tukea käyttöönnotolle ja muiden toimipisteiden jatkoprojekteille.

Ellen Karhulampi
projektipäällikkö

Helecon-tietokannat tänä päivänä

Helecon-palveluilla on jo pitkät perinteet Aalto-yliopiston kirjastossa. Silloisen Kauppakorkeakoulun Helecon-tietokantaperheen ensimmäinen tietokanta, FINP (Finnish Periodicals Index) perustettiin omin osajavoimin jo vuonna 1975. FINP oli näin ensimmäisiä kirjastojen online-tietokantoja Suomessa. FINP sai nopeasti seuraajia Heleconin sisällä.

Opiskelun, tutkimuksen ja oppimisen tueksi

Helecon-tietokannat syntyivät alun perin palvelemaan omien tutkijoiden ja opiskelijoiden tiedontarpeita. Tieteenalan yleinen kiinnostavuus ja tutkimustiedon laaja tarve olivat pontimena tietokantojen kaupalliselle hyödyntämiselle. Syntyi maksullisten palvelujen formaatti, jonka puitteissa tietopalveluja tuotettiin.

Heleconin huippukausi oli 90-luvun lopulla, jolloin tietokantoja julkaistiin laajan kansainvälisen kysynnän saavuttaneina CD-ROM-levyinä (Helecon International, Helecon Nordic), suosion yltäessä pohjoismaiden ja Euroopan lisäksi Lähi-itään ja Aasiaan. Myöhemmin tietokantojen online-tuotannon yleistyttyä kysyntä kuitenkin vakiintui muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta kotimaiseksi.

Tietokannat ja -kanavat tällä hetkellä

Kauppa- ja taloustieteellisiä Helecon-tietokantoja on tällä hetkellä tarjolla seitsemän, joista kuutta täydennetään aktiivisesti. Tietokantojen avulla kirjaston asiakkaat saavat käyttöönsä uusimmat kotimaiset ja kansainväliset tutkimustulokset kirjallisuus- ja artikkeliviitteiden muodossa. Oman organisaation lisäksi tietokannat palvelevat myös kotimaisia yrityksiä

ja muita koulutusorganisaatioita, yliopistoja ja ammattikorkeakouluja.

TIETOKANAVAT-konseptin puitteissa – kanavia tällä hetkellä 39 kpl - tarjotaan tutkimusaineistoihin kohdistuvia valmishakuja eri aiheista. Valmishaku mahdollistaa nopean aihehaun kirjallisuuskatsauksen tms. muodossa kauppatieteiden laajasta aihepiiristä.

Tietokantoihin tallennettaviin viitteisiin lisätään julkaisun aihepiirit asiasanoin, jotka poimitaan kirjaston ylläpitämästä Helecon-asiasanastosta. Sanaston ylläpito vaatii jatkuvaa päivittämistä, mikä tapahtuu luontevasti aineistojen sisällönkuvailun ohessa: uusi tutkimusaihe tai näkökulma tarkoittaa käytännössä uutta termiä Helecon suomi-englanti -sanastoon. Helecon-sanastoa on viime aikoina alettu käyttää myös muiden tieteellisten kirjastojen sisällönkuvailun työkaluna.

Käyttöä verkossa ja kirjastoissa

Helecon-palvelut ovat kaikkien käytettävissä kirjaston tiloissa ja kampuksen lähiverkossa. Omille opiskelijoille ja tutkijoille on myös rakennettu etäkäyttömahdollisuus. Kansallinen FinELib-konsortio välittää Helecon-tietokantoja, lähinnä Helecon Mixiä, SCIMAA ja Tietokanavia muitten yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen käyttöön.

FINP

seuraa yli 300 kotimaista kausijulkaisua kauppätieteiden näkökulmasta sisältäen yli 200 000 artikkeliviitettä vuodesta 1980 lähtien.

THES

sisältää yli 11 000 Töölön kampuksen pro gradu -työn tiedot vuodesta 1922 lähtien.

BILD

sisältää tiedot Töölön kampukselle hankituista kirjoista ja tutkimuksista sisällysluetteloineen.

SCANP

sisältää viitteitä pohjoismaisiin taloustieteellisiin artikkeleihin ja muihin julkaisuihin. Sitä tuotettiin pohjoismaisena kauppakorkeakoulukirjastojen yhteistyönä vuosina 1977–1999.

Tietokantatuotannolla on vaikuttavuutta

Vilkkaiden, myös korkeakoulun ulkopuolisten, asiakasvirtojen ja oman tietokantatuotannon laajan kansallisen jakelun kautta Aalto-yliopiston kirjastolla on vahva vaikutus suomalaiseen yhteiskuntaan. Helecon on mainio esimerkki sinnikkästä sisäisestä yrittäjyydestä, yhteistyökyyvystä ja uutta innovoivasta kirjasto- ja tietopalvelujen tutkivasta kehittämisestä.

SCIMA

on eurooppalaista tutkimusta seuraava artikkelitietokanta tiivistelmineen. Tietokanta sisältää viitteitä 1970-luvulta alkaen, jolloin sitä täydennettiin kansainvälisessä yhteistyössä eri kumppanien kanssa.

ASIA

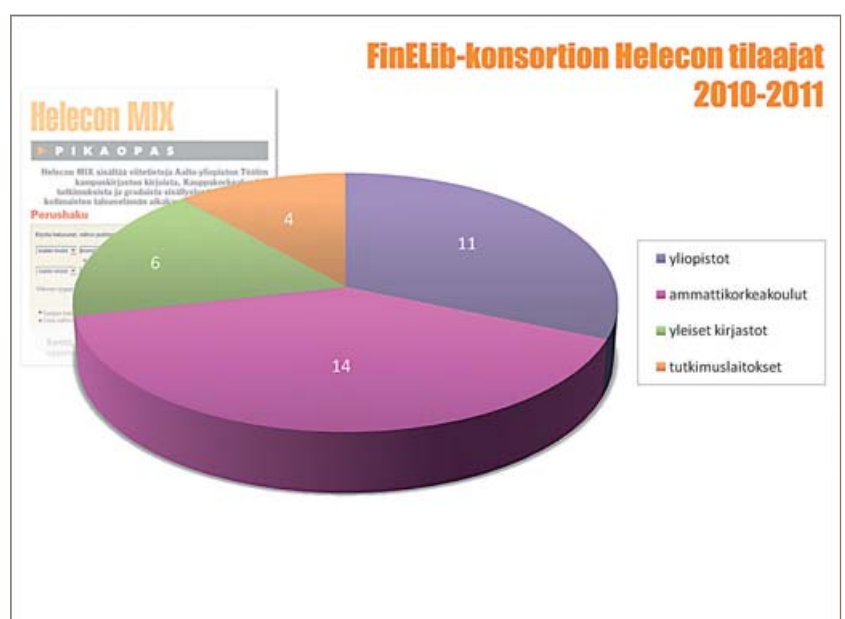
sisältää viitteitä Aasian ja Tyynenmeren alueen talouden lehtiartikkeleihin sekä kirjaston Asia-tutkimuksen kokoelmaan.

MIX

on taloustieteelliseen tiedonhakuun kehitetty yhteistietokanta sisältäen FINP, THES ja BILD -tietokannat.

CLASSIC

sisältää Töölön kampuskirjaston tuottamana Suomen taloustieteellisen bibliografian 1945–1979 aineiston. Tietokanta sisältää tiedot kotimaisista talouselämän kirjoista, lehtiartikkeleista ja kotimaisten yliopistojen taloustieteen graduista vuosilta 1945–1979.

Asiakkaat arvioivat kirjastoa | LibQUAL-kysely maaliskuussa 2010

Koko Aalto-yliopiston yhteinen asiakastyytyväisyyskysely toteutettiin verkossa helmi-maaliskuussa 2010. Kysely kesti kolme viikkoa ja siinä käytettiin jo tutuksi tullutta LibQUAL-kyselytyökalua. Asiakkaat antoivat runsaasti myös sanallista palautetta lyhyistä kiitoksista kirjastojen nykytilanteeseen ja tehtäviin liittyviin filosofisiin pohdintoihin asti.

Kyselyyn saatiin 5 240 vastausta, joista 2 300:ssa oli mukana sanallisia kommentteja. Yleisesti ottaen kirjaston tulokset olivat hyvät: mitään kiireellistä korjattavaa ei ole. Kriittisimpiä vastaajat olivat sähköisiin aineistoihin ja tiloihin liittyvissä kysymyksissä ja suopeimpia asiakaspalvelua kohtaan. Kysely tehdään seuraavan kerran vuoden 2012 keväällä.

LibQUAL on yhdysvaltalaisen ARL:n (Association of Research Libraries) ylläpitämä verkkokysely, jonka avulla kirjastot voivat kohtuullisen helposti selvittää keskeisimmät parannuskohteet omassa toiminnassaan ja saada kansainvälisesti vertailtavissa olevat tulokset nopeasti käyttöönsä.

Kuva: Jouni Nevalainen

LibQUAL-kyselyyn osallistuneiden kesken arvottiin palkinto, jonka tässä voittajalle jakaa Sirkku Käsälä.

Poimintoja vapaamuotoisista kommenteista

”Kirjasto on muuta kuin mekaaninen kirjojen ja tiedon jakamiskeskus!”

”Nopeasti kehittyvällä alalla, jossa uusia mahdollisuuksia nousee esiin jatkuvasti, on aktiivinen kehittyminen ja uusien, innovatiivisten ratkaisujen haku erityisen tärkeää.

Kuvat: Emma Vuorinen, Riitta-Liisa Leskinen ja Aune Kontkanen

Arabia

” Kirjaston sijainti ja aukioloajat ovat hyvät eikä ruuhkaa ole. Tilat ovat miellyttävät, minkä lisäksi kirjaston ylläpitämät tutkijahuoneet ovat huippujuttu! Toivoisin kuitenkin nykyistä laajempaa pääsyä e-aineistoihin, myös Aallon ydinalojen ulkopuolelle. ”

” Täällä on ihanan rauhallista kirjoittaa tietokoneella, koneilla on tilaa ja asianmukaiset ohjelmistot. Oman alan kirjallisuutta löytyy mukavasti, vaikka välillä joutuukin poikkeamaan muihinkin kirjastoihin opuksien perässä. ”

Pidän Arabian kirjaston ilmapiiristä, siellä voi olla rauhassa ja mukavasti. Sohvat ja kuplanojatuoli erittäin hyvä idea!

Olen erittäin tyytyväinen Arabian kirjaston palvelutasoon ja valikoimaan. Kirjaston henkilökunta on aina auttavainen ja ystävällinen.

Otaniemi

”In my humble opinion, libraries in Otaniemi function very well and staff is paying enough attention to questions and enquiries. Nevertheless, I would rather have more access to electronic information. Especially, having a specialized e-reader device, I exceedingly want to be able to borrow e-books and upload them to my gadget (for instance, with Adobe Digital Editions, which supports this borrowing DRM-protected files functionality). This would save me a lot of time and effort, allowing to focus more on studying.”

”Ystävällinen ja joustava henkilökunta, sain lykkäystä eräpäivään kun vauvani oli juuri syntynyt enkä päässyt palauttamaan kirjoja saman tien. :) Selkeät nettisivut ja tiedonhaku on helppoa. Olen myös tosi tyytyväinen mahdollisuuteen käyttää etänä kirjaston tietokantoja. Tarvitsen usein artikkeleita joita en voisi muuten kotoa käsin lukea.”

Olen useammankin kerran yllättynyt, kun kirjaston henkilökunta on venynyt odottamattoman paljon auttaakseen minua ratkaisemaan tiedonhakuongelmani, kiitos siitä!

Suorastaan rakastan Otaniemen kirjaston tunnelmaa ja interiööriä.

Töölö

”Töölön kirjasto palvelee mielestäni erittäin hyvin opiskelijoita. Valikoima on laaja ja olen hyödyntänyt myös hankintaehdotuspalvelua, jota kautta sain käyttööni tarvitsemani kirjan. Muita esimerkkejä opiskelijoita palvelevista hyvistä palveluista ovat olleet gradustartit, proxy-serverin uudistaminen helppokäyttöisemmäksi.”

”Kirjaston antama palvelu on ollut erinomaista, paitsi että ensimmäisenä opiskeluvuotena kirjastoa ei moni aloittelijoista (minä mukaan lukien) osannut käyttää lainkaan ja kursseille tuli turhaan osteltua kirjoja. Uusia opiskelijoita voisikin entistä voimakkaammin ohjata heti alusta alkaen käyttämään kirjaston palveluja hyväksi. Myös pakollisten kurssien kurssikirjojen määrää voisi nostaa, kirjoja kun oli useille kursseille todella hankala saada käsiin.”

Helecon tietokeskus on tehnyt pitkäjänteistä työtä ja tarjoaa erinomaiset nykyaikaiset kirjasto- ja tiedonhaku-palvelut.

Asioidessani Aalto-yliopiston Töölön kirjastossa olen aina saanut apua sitä tarvitessani. Todella auttavaista henkilökuntaa. Vaikka kysyisin viidettä kertaa samaa asiaa, aina jaksetaan olla ystävällisiä ja palvelusalttiita. Suurkiitos :)

Kansainvälinen kirjasto

Aalto-yliopiston strategiassa tuodaan esille kansainvälisyyden teema ja se, kuinka kansainvälistä liikkuvuutta ja kumppanuutta tarvitaan uusien palvelukäytäntöjen kehittämiseksi. Kansainvälisyys on luonteva osa toimintaa Aalto-yliopiston kirjastossa. Esimerkiksi osallistuminen kansainvälisten järjestöjen toimintaan ja konferensseihin (myös moniin muihin kuin alla mainittuihin) sekä ulkomaalaiset vieraat ja harjoittelijat tuovat perspektiiviä työhön. Kirjaston asiakaskunta on luonnollisesti muuttunut vähitellen yhä kansainvälisemmäksi.

Aalto-yliopisto ja sen taideteollinen korkeakoulu on yksi Suomen kansainvälisimpiä yliopistoja ja tämä näkyy myös Arabian kampuskirjaston arjessa: ulkomaalaiset opiskelijat, tutkijat ja opettajat ovat aktiivisia kirjaston ja sen palveluiden käyttäjiä. Kirjasto kiinnostaa myös jatkuvasti ulkomaalaisia vierailijoita, niin kirjastoalan kollegoita kuin koulutussektorin edustajiakin. Vierailijoita kiinnostaa paitsi neljän eri organisaation kirjaston muodostama Aralis-kirjastokeskus -konsepti myös erityisesti Arabian kampuskirjaston käytännöt informaatiolukutaidon opetuksessa. Vuonna 2010 vierailijoita oli mm. Latviasta, Ruotsista ja Japanista.

Myös Otaniemen ja Töölön kampuskirjastoissa asiakaskunta kansainvälistyy, kirjastoa esitellään ulkomaalaisille vierailijoille ja esimerkiksi Otaniemessä Alvar Aallon suunnittelemaa kirjastorakennusta käydään turistienkin voimin ihailemassa.

IFLA (The International Federation of Library Associations and Institutions)

Arabian kampuskirjasto on ollut pitkään jäsenenä sekä IFLA:n Art Libraries- että Audiovisual and Multimedia -jaostossa (AVMS) ja edustettuna myös näiden jaostojen hallituksessa. Eila Rämö toimii AVM-jaoston sihteerinä ja taloudenhoitajana (treasurer). Jaostojen hallitusten päätehtäviin kuuluu järjestön vuosittaisen konferenssin ohjelman järjestäminen sekä jaoston toimialaan kuuluvien projektien vetäminen.

Vuoden 2010 IFLA konferenssi pidettiin 10.–15.8. Göteborgissa ja siellä AVM-jaoston ohjelman teeman oli ”Open access – on the horns of a dilemma between piracy and legality? The challenge of putting audiovisual and multimedia materials on the internet”. Session aikana raportoitiin myös jaoston projektin

Kuva: Marja Hjelt.

*Mari Aaltonen vasemmalla
pitämässä esitelmää vuoden
2010 IFLA-konferenssissa.*

– Legal Deposit for Audiovisual Material – tulokset.
Projektissa on selvitetty maailmanlaajuisesti eri maiden
vapakappalelakia av-aineiston osalta.

AVM-jaoston hallituksen väli vuosikokous järjestettiin
marraskuussa Brysselissä. Samalla tarjoutui
mahdollisuus osallistua Belgian opetusministeriön ja
Euroopan Unionin rahoittamaan ja järjestämään Media
& Learning -konferenssiin 25.-26.11. Tämä vuosittain
järjestettävä konferenssi keskittyy nimensä mukaisesti
monipuolisesti erilaisen median käyttöön opetuksessa.

Myös Otaniemen kampuskirjasto on pitkään ollut
mukana IFLAn eri jaostoissa sekä näiden toiminnasta
vastaavissa komiteoissa (Standing Committees).
Irma Pasanen oli vuonna 2010 jäsenenä ”Continuing
Professional Development and Workplace Learning”
-jaoston komiteassa. Eva Tolonen on ”Science and
Technology Libraries” Standing Committeeen jäsen ja
hän toimii jaoston taloudenhoitajana (treasurer).

Vuoden 2010 IFLA-konferenssissa Acquisition and
Collection Development Meeting -tilaisuudessa Mari
Aaltonen piti esityksen ”A collaborative study: on the
demands of mobile technology on virtual collection
development”. Laajennettu versio esityksestä julkaistiin
IFLA Journalissa vuoden 2011 puolella (Vol. 37, Issue
1, March 2011 [http://ifl.sagepub.com/content/37/1/16.
full.pdf+html](http://ifl.sagepub.com/content/37/1/16.full.pdf+html)). Artikkelissa kirjoittajina olivat Mari
Aaltonen, Petri Mannonen, Saija Nieminen ja Marko
Nieminen.

Aalto-yliopiston kirjastosta osallistui 10 henkilöä
Göteborgin IFLA-konferenssiin.

EBSLG (European Business School Librarians’ Group)

Töölön kampuskirjasto on ollut tiiviisti mukana alansa
kirjastojen kansainvälisessä yhteistyössä 1970-luvulta
lähtien, jolloin se Suomen taloustieteellisenä
keskuskirjastona liittyi sekä IFLAan että
eurooppalaisten kauppakorkeakoulukirjastojen
johtajien European Business School Librarians’ Group
(EBSLG) -yhteisöön. Kirjastolla on ollut edustus IFLA:n
Social Science-jaostossa.

EBSLG toimii kutsuperiaatteella, ja yhteisö on
kerännyt piiriinsä kaikki merkittävät eurooppalaiset
kauppakorkeakoulukirjastot kuten IMD:n, INSEAdin,
Mannheimin, Wienin ja London Business Schoolin
tieteelliset kirjastot ja tietopalvelut. EBSLG:ssä toimii
oma Nordic Group -ryhmänsä. EBSLG tekee yhteistyötä
Aasian/Tyynenmeren alueen ja amerikkalaisten
kauppakorkeakoulukirjastojen järjestöjen kanssa.
Amerikkalaisiin yhteistyökumppaneihin kuuluu mm.
Harvard Business School. Eeva-Liisa Lehtonen osallistui
EBSLG:n vuosikokoukseen Kölnissä toukokuussa 2010.

ARLIS/Norden

Arabian kampuskirjasto on aktiivinen toimija
pohjoismaisessa taidekirjastojen ARLIS/Norden-
järjestössä. Hallituksen Suomen jäsenenä on toiminut
Eila Rämö ja varajäsenenä Anja Lehtokari. Vuosittain
järjestettävä konferenssi pidettiin 10.-12.6.2010 Oslossa

Kuva: Anne Kakkonen

Virpi Palmgren ja Kirsi Heino pitivät Creating Knowledge VI –konferenssissa esityksen aiheesta: "Tools for master's thesis –Making the most of a diverse learning environment". Konferenssi, jonka teemana oli Information literacy and diversity in higher education: Mapping the learning environment, järjestettiin Bergenissä Norjassa 8.–10. syyskuuta 2010.

teemalla "art librar* and/or/not research?" Esitelmissä käsiteltiin mm. kirjastonhoitajan/informaattikon roolia yliopistossa tehtävässä tutkimuksessa - informaattikko tutkijana ja tutkimusassistenttina. Anja Lehtokarin ja Eila Rämön ohella myös Kari Tiainen osallistui tähän konferenssiin.

Kansainväliset akkreditoinnit

Töölön kampuskirjasto on osana Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulua osallistunut 1990-luvulta lähtien menestyksellisesti kansainvälisiin akkreditointeihin AACSB (The Association to Advance Collegiate Schools of Business), AMBA (Association of MBA:s), EQUIS (The European Quality Improvement System) ja CAMS (The Global Alliance in Management Education).

Johtamistaitoa Harvardista

Irma Pasanen osallistui kertomusvuoden elokuussa Harvardin yliopiston kurssille "Leadership Institute for Academic Librarians". Koulutuksen tavoitteena on vahvistaa osallistujien johtamistaitoja siinä kilpailullisessa tilanteessa, missä kirjastot tällä hetkellä toimivat. Koulutuksen järjestää Harvardin Graduate School of Education.

London Online Information –konferenssi

Lontoossa vuosittain joulukuun alussa järjestettävä Online Information –konferenssi ja messut seuraa tietopalvelualan kansainvälisiä uutuustuotteita ja palvelukonsepteja. Töölön kampuskirjasto lanseerasi 1983 Helecon Online -tuotteet kansainvälisille markkinoille näillä messuilla ja osallistui vuosia omalla messuosastolla konferenssiin. Internet on mullistanut sähköisten palvelujen markkinoinnin, mutta nytemminkin Töölöstä on osallistuttu säännöllisesti Lontoon luentopainotteiseen konferenssitapahtumaan. Saadaanhan sieltä uusia ideoita ja virikkeitä kirjaston toimintaan. Vuonna 2010 Töölöstä Lontoon messuihin osallistuivat Leena Einiö ja Samuli Kerola.

Kesäharjoittelijat Erasmus-vaihdon kautta

Osa kansainvälistymistä on ulkomaisten harjoittelijoiden vastaanotto kirjastoon. Puolalainen Daria Dunajewska harjoitteli Otaniemen kampuskirjastossa 1.7.–30.9. ja berliiniläinen Janna Dierks 14.6.–6.8. Molemmat Erasmus-harjoittelijat kävivät myös muissa Aalto-yliopiston kampuskirjastoissa.

Pohjoismaisen kaukopalvelukokouksen osanottajat vierailivat Otaniemen kampuskirjastossa 4.10.2010.

Kuva: Jouni Nevalainen

Janna Dierks.

Kuva: Jaakko Marttila

Daria Dunajewska.

Kirjaston johto esittäytyy

Johto

Jorma Kyyrä

Aalto-yliopiston vararehtori

Tehtävänäni on kirjaston toiminnan ohjaaminen Aalto-yliopiston strategiaan perustuen.

Kirjasto on keskeinen opiskelijan ja tutkijan tietovaranto, jota on kehitettävä pitkäjänteisesti yhteistyössä käyttäjien kanssa. Tietovarantojen muuttuminen sähköisiksi tulee jatkumaan ja käyttöliittymät tulevat monipuolistumaan. Kirjaston tulevaisuuteen vaikuttavat keskeisesti myös Aalto-yliopiston kampuspäättös ja oppimiskeskuksen (Learning Center) suunnitelmat.

Ari Muhonen

ylikirjastonhoitaja

Tehtävänäni on vastata kirjastosta kokonaisvaltaisesti. Tulkitsen tämän niin, että minun tulee huolehtia kaikkien kirjastolaisten kunnollisista toimintaedellytyksistä. Kun he kykenevät tekemään työnsä hyvin, kirjasto menestyy.

Kirjasto on täysiverinen palveluorganisaatio, se ei tee mitään itselleen, vaan kaikki resurssit käytetään asiakkaiden hyväksi. Kirjaston täytyy pitää hyvää huolta tietovarannoistaan ja niiden käytettävyydestä. On tärkeää tietää, mitä asiakkaat haluavat. Heille pitää myös osata kertoa mahdollisuuksista, joita he itse eivät ole huomanneet. Kirjaston ei pidä odottaa, että asiakas tulee hänen luokseen, vaan kirjaston pitää mennä asiakkaan luokse.

Eeva-Liisa Lehtonen

varajohtaja

Työtehtäväni liittyvät paljolti strategiseen suunnitteluun, muutosprosessien tukemiseen ja sidosryhmäyhteyksien kehittämiseen.

Erityisen innostavaa on tulevaisuuden palvelujen suunnittelu, joka liittyy Aalto-yliopiston kirjaston rooliin yliopiston Learning Center -konseptoinnin keskeisenä toimijana. Pääsemme muotoilemaan uudenlaisia palveluja vaativassa, inspiroivassa kansainvälisessä yliopistoyhteisössä, jonka avainsanoja on ”crossover” eli tieteidenvälinen yhteistyö ja kohtaamiset. Design Factory, Media Factory, Service Factory ja Aalto Leadership Lab ovat esimerkkejä tutkija- ja opiskelijayhteisöistä, jotka haastavat Aalto-yliopiston kirjaston ammatillisesti hyvin kiinnostaviin uusiin tehtäviin.

Päälliköt

Sirkku Käsälä

kokoelmapalvelut

Tehtävänäni on johtaa kirjaston kokoelmatyötä eli niitä tiimejä, jotka huolehtivat tietoaineiston valinnasta, hankinnasta, käyttöön asettamisesta ja ylläpidosta.

Laadimme kirjastolle yhteisen kokoelmapolitiikan ohjaamaan niin elektronisen kuin painetunkin kokoelman tavoitteellista kehittämistä. Tiedeyhteisön tarvitsema tietoaaineisto hankitaan resurssien puitteissa koko Aalto-yliopiston käyttöön joko ostamalla käyttöoikeuksia elektronisiin aineistoihin tai ostamalla omaksi. Painetun aineiston liikkumiseen kampusten välillä kehitetään joustavia ratkaisuja. Painettuja julkaisuja vähennetään kokoelmista, jotta kampuskirjastoihin saadaan tilaa oppimisympäristöille ja kohtaamispaikoille. Kirjasto pyrkii ennakoimaan käyttäjien tarpeita ja reagoi nopeasti erityisesti Aalto-yliopiston henkilökunnan palautteeseen ja hankintaehdotuksiin.

Irma Pasanen

kehittämispalvelut

Vastuullani olevien kirjaston kehittämispalvelujen neljä tiimiä huolehtivat kirjaston antamasta tiedonhaun opetuksesta, tutkimustoiminnan julkaisemista tukevista tietopalveluista sekä kirjaston tietojärjestelmistä ja uusien digitaalisten palvelujen kehittämisestä.

Itse uskon, että yhdessä olemme enemmän. Uusien palvelujen kehittämisessä asiakaslähtöisyys on avainasemassa. Suurimpana haasteena pidän digitalisoitumisen myötä kompleksisoituvaa toimintaympäristöä. Huolehtimalla oman osaamisemme jatkuvasta kehittämisestä ja ennakoimalla asiakaskuntamme tulevia tarpeita voimme osaltamme vahvistaa Aalto-yliopistoa ja sen menestystä.

Matti Raatikainen

asiakaspalvelut

Vastuullani on asiakaspalvelu Aalto-yliopiston kirjastossa.

Asiakaspalvelu on tärkeää siksi, että usein se on asiakkaan ensimmäinen kosketus kirjastoon. Meidän on osattava opastaa asiakas edelleen sinne, mistä hän saa tarvitsemansa tiedon. Asiakaspalvelulla ei ole alkua eikä loppua. Uusia asiakkaita on aina tulossa ja heitä on tarpeineen kohdeltava yksilöllisesti, samalla muiden asiakkaiden palvelemisesta kertynyttä ammattitaitoa hyödyntäen.

Kari Tiainen

tukipalvelut

Keskeisiä tehtäviäni ovat: HR-asioiden johtaminen, koordinointi ja kehittäminen, henkilöstön osaamisen kehittäminen ja työhyvinvointi, HR- ja taloustiimin ohjaus sekä kirjaston viestinnän johtaminen ja kehittäminen yhteistyössä viestintätiimin kanssa.

Tavoitteena on hyvinvoiva, motivoitunut ja entistä osaavampi henkilöstö.

Pekka Pasanen

talousasiat

Tehtäväalueeseeni kuuluu kaksi sektoria: kirjaston talousasioiden hoito sekä kirjastoaineistojen hankinta-asiantuntijana toimiminen yliopistossa.

Tavoitteenani on ylläpitää kustannustietoisuutta kirjastossa. Kustannuksia ei voi lisätä ellei siitä samalla saada lisäarvoa yliopistolle. Myös olemassa olevia kustannuksia on tarkasteltava kriittisesti, ja toiminnan painopistettä on siirrettävä sinne, missä hyöty on suurin.

Kuvat: Heikki Juutilainen

Vierailulla Eduskunnassa.

Kuva: Riitta-Liisa Leskinen

Arabianrannan taidekierroksella.

Kuva: Aune Kontkanen

Henkilöstöasiat muutoksessa

Kirjaston organisaatorakenne ja johto vahvistettiin kertomusvuoden aikana (ks. s. 10). Kolmen kampuskirjaston henkilöstö pysyi omissa toimipisteissään. Toisten kampuskirjastojen toimintaan oli mahdollista tutustua esimerkiksi etukäteen suunnittelun tutustumiskäynnin kautta. Kirjaston toiminta oli voimakkaassa muutosvaiheessa muiden Aalto-yliopiston yksiköiden tavoin. Henkilökunnan jaksamista tuettiin TYHY-toiminnalla.

Kirjaston henkilöstökulut vuonna 2010 olivat 4 046 160 euroa eli 44,6 % kirjaston kokonaiskuluista. Aalto-yliopiston kirjaston henkilöstön määrä oli vuoden 2010 lopussa 95 ja henkilötyövuosia oli 89,3.

Aalto-yliopiston teknillisen korkeakoulun opetuksen ja opiskelun tuen henkilökunta kuului kirjaston henkilökuntaan 30.4. asti. Antti Nuoreva siirtyi Otaniemen kampuskirjastoon 1.9. oltuaan siihen asti Opetuen palveluksessa. Aiemmin Tuotantotalouden laitoksen henkilökuntaan kuuluneet Jaana Vuopala ja Annikki Huttunen siirtyivät 1.2. Aalto-yliopiston

kirjaston henkilökuntaan. Heidän toimipisteensä on edelleen Tuotantotalouden laitoksen kirjasto.

Töölön kampuskirjastosta jäivät eläkkeelle Tuire Mäkelä-Ahlholm 1.2. ja Arja Viitanen 1.3.

Nimitykset

Ari Muhonen oli valittu Aalto-yliopiston kirjaston ylikirjastonhoitajaksi vuoden 2009 joulukuussa. Muu kirjaston johto valittiin vuoden 2010 aikana (ks. s. 10).

*Uudistunut Tallinnan teknillinen yliopisto.
Kuvat: Jouni Nevalainen ja Kirsi Heino*

Siviilipalvelusmiehiä ja harjoittelijoita

Sekä Arabian että Otaniemen kampuskirjastoissa työskenteli vuoden aikana kaksi siviilipalvelusmiestä.

Työelämä- ja ammattikokemusta kartuttivat kirjastossa kertomusvuonna erilaiset harjoittelijat: 3 yliopistoharjoittelijaa, 2 muuta harjoittelijaa, 2 TET-harjoittelijaa (Tommi Alajoki 27.9.-8.10, Emma Vuorinen 18.-22.10.) ja 2 työelämävalmennuksessa olevaa henkilöä.

Henkilöstöluetteloliitteestä vuosikertomuksen loppuosassa käy ilmi koko Aalto-yliopiston kirjaston henkilöstö 31.12.2010 vallinneen tilanteen mukaan. Listassa ovat mukana myös määräaikaist ja vuoden aikana pois lähteneet työntekijät.

Kampuskirjastojen toiminta tutuksi

Kirjaston työntekijöille käynnistettiin helmikuusta alkaen suunnitelmalliset tutustumiskäynnit toisiin kampuskirjastoihin. Vierailun, kestoltaan puolesta päivästä yhteen viikkoon, voi tehdä pienissä ryhmissä tai yksi henkilö kerrallaan. Ohjelma laaditaan kunkin työntekijän tarpeiden ja mielenkiinnon mukaan. Erityisesti tutustumista on suositeltu asiakaspalvelussa työskenteleville, jotta he osaavat neuvoa asiakkaita yhdenmukaisesti eri kampuskirjastojen käytännöistä. Tutustumiskäynnit jatkuivat vuoden 2011 puolella.

TYHY-toiminta virkistää

Kirjastolla on oma TYHY-ryhmä, joka toimii yhteistyössä Aalto-yliopiston työhyvinvoinnista vastaavien tahojen kanssa. Työryhmä edistää kirjaston henkilökunnan työhyvinvointia ja yhteisöllisyyttä järjestämällä yhteisiä tapaamisia, tutustumiskäyntejä ja opintomatkoja sekä muita kirjaston henkilökunnan tilaisuuksia.

Kirjaston yhteisen virkistystoiminnan merkeissä vuoden aikana mm. tehtiin kevätretki Tallinnaan 11.5. Retkellä tutustuttiin Tallinnan teknillisen yliopiston uuteen kirjastorakennukseen. Arabianrannan taidekierroksella 7.6. käytiin katsomassa alueen lukuisia taideteoksia taidekoordinaattori Tuula Isohannin opastuksella. Hanikan luontopolulla käveltiin 26.8. nauttien Espoon luonnon monimuotoisuudesta. Eduskunnan toimintaan perehdyttiin 29.9. kahden tunnetun kansanedustajan johdolla. Vuosi päättyi TYHY-toiminnan osalta Aalto-yliopiston kirjaston yhteiseen pikkujouluun Hanasaassa joulukuun 2. päivä.

Taloudellinen tilanne

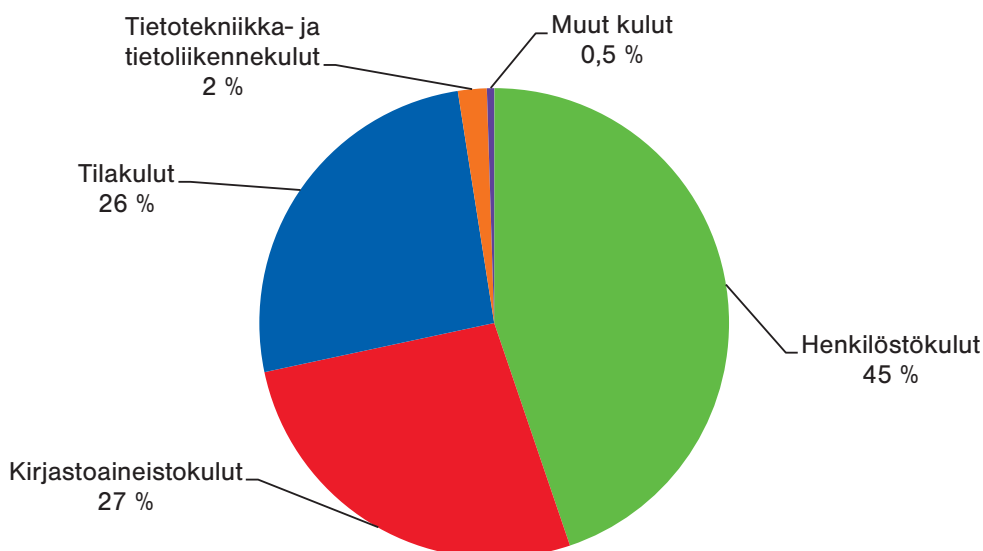
Kirjastolle annettiin budjetointiohjeeksi vuodelle 2010 pitää toiminta taloudellisesti entisellä tasolla. Elektronisten tietoaineistojen laajentaminen kaikille kampuksille oli tästä poikkeus, johon myönnettiin tarvittavat lisäresurssit.

Rahoituksella turvattiin kirjaston toiminta nykyisessä laajuudessaan. Rahoituksen käytännön hoitaminen tapahtui aluksi korkeakoulujen myöntämällä toimintamenorahoituksella ja lopuksi Aalto-yliopiston myöntämällä perusrahoituksella. Tämän vuoksi rahoitusta ei eritellä tässä vuosikertomuksessa, vaan rahoitus esitetään toimintamenojen mukaan.

Yliopiston myöntämä perusrahoitus kattoi toiminnasta 94 % (8 490 790 euroa) ja loppuosa 6 % rahoitettiin kirjaston omalla toiminnalla (584 740 euroa). Toimintamenot olivat yhteensä 9 075 530 euroa. Luvut eivät sisällä arvonlisäveroa.

Kirjaston oman toiminnan tulot koostuivat tietokantamyynnistä, sisäisistä tuotoista sekä sekalaisista tuloista. Sisäiset tuotot tulivat kirjojen välityksestä muille Aalto-yliopiston laitoksille ja ne olivat vain läpikulkuerä kirjastolle. Sisäisissä tuotoissa oli lisäksi 30 460 euroa laskutusta bibliometrisistä palveluista. Sekalaisiin tuloihin kuuluvat myöhästymis- ja varausmaksut, korvaukset, kopiokorttien myynti, informaatiopalveluiden veloitus, maksulliset kaukopalvelusuoritteet, ETDE-hanke ja Metropolia ammattikorkeakoulun yhteistyöhanke. Määrällisesti suurin tuloerä oli tietokantamyynti, jonka tuotot olivat hieman yli 200 000 euroa.

Aalto-yliopiston kirjaston kulurakenne 2010

Henkilöstöluettelo 31.12.2010

Aaltonen, Mari Suunnittelija
Asikainen, Eeva Osastosihteeri
Askola, Henrik Kirjastosihteeri
Asla, Kim Vahtimestari
Barra, Marketta Kirjastosihteeri
Einiö, Leena Kirjastosihteeri
Green, Irma Suunnittelija
Haataja, Heini Kirjastosihteeri
Heikkinen, Marjaana Kirjastosihteeri
Heikkinen, Ilkka Atk-tukihenkilö
Heilman, Pekka Kirjastosihteeri
Heino, Kirsi Suunnittelija
Hjelt, Marja Kirjastosihteeri (31.12. asti)
Holopainen, Juha Informaatikko
Hovi, Janne Siviilipalvelusmies (25.5. asti)
Huttunen, Annikki Kirjastoamanuenssi (1.2.–)
Huurinainen, Ulla Järjestelmäasiantuntija
Juntunen, Caroline Kirjastosihteeri
Juusola, Leila Kirjastosihteeri, Informaatikko 29.11. lähtien (sijaisuus)
Juutilainen, Heikki Suunnittelija
Järvineva, Outi Kirjastonhoitaja
Kaksonen, Aino Kirjastosihteeri
Kampara, Riitta Kirjastoamanuenssi
Kangasaho, Anu Informaatikko
Karhulampi, Ellen Verkkopalveluasiantuntija (Poissa 1.7.–31.12.)
Karsisto, Anu Vanhempi suunnittelija
Kataja-Kotilainen, Helena Kirjastonhoitaja
Kerola, Samuli Kokoelmasuunnittelija
Kivimäki, Petteri Kirjastosihteeri (31.12. asti)
Kokkinen, Susanna Arkistonhoitaja
Kontkanen, Aune Hankintasihteeri
Kouvonen, Tuula Kirjastosihteeri
Känsälä, Sirkku Kirjaston toimistopäällikkö; Päällikkö, kokoelmapalvelut 1.8. lähtien
Laakso, Jari Kirjastosihteeri
Laaksonen, Anne Osastosihteeri
Laaksovirta, Marianne Kirjastosihteeri
Lampola, Mirja Kirjastonhoitaja
Lankinen, Mari Informaatikko
Lehmus, Jukka Atk-ylläpitäjä (31.12. asti)
Lehtisalo, Päivi-Pauliina Kirjastosihteeri (1.7.–31.12.)
Lehtokari, Anja Kirjastoamanuenssi
Lehtonen, Eeva-Liisa Ylikirjastonhoitaja; Varajohtaja 1.8. lähtien
Lemiläinen, Anni Kirjastosihteeri
Leskinen, Riitta-Liisa Informaatikko
Linnainmaa, Irma Kirjastosihteeri
Löyttyjärvi, Ritva Kirjastoamanuenssi
Maijala, Risto Suunnittelija
Maikola, Harri Kirjastosihteeri
Malkamäki, Leena Kirjastosihteeri
Malmgren, Marja Suunnittelija
Marttila, Jaakko Kirjastosihteeri
Marvia, Jaana Suunnittelija

Muhonen, Ari Ylikirjastonhoitaja
Myrén, Tuomas Amanuenssi (1.5.–30.11.)
Mäkelä-Ahlholm, Tuire Kirjastosihtööri (1.–31.1.)
Mänty, Kange Kirjastosihtööri
Mättö, Merja Kirjastosihtööri
Mörttinen, Eeva Sovellussuunnittelija
Nevala, Timo Kirjaston toimistopäällikkö
Nevalainen, Jouni Suunnittelija
Nieminen, Kati Kirjastosihtööri (18.1.–31.7.; 20.12.–)
Nieminen, Saija Kirjastosihtööri
Nuoreva, Antti Projektisuunnittelija
Otonkoski, Inari Yliopistoharjoittelija (14.6.–12.9.)
Ovaska, Katja Kirjastosihtööri (1.–31.1.)
Paakkanen, Hugo Siviilipalvelusmies (18.6. asti; Kirjastosihtööri (16.8.–31.12.)
Paakkanen, Marja Tietopalvelusihtööri
Paalanen, Tarja Julkaisusihtööri
Palmgren, Virpi Suunnittelija
Pasanen, Irma Kirjaston toimistopäällikkö; Päällikkö, kehityspalvelut 1.8. lähtien
Pasanen, Pekka Kirjaston toimistopäällikkö
Pasanen, Ritva Kirjastosihtööri (20.2. asti)
Patrakka, Marjukka Kirjastoamanuenssi
Pirinen, Satu Harjoittelija (17.5.–31.8.)
Pitkänen, Matti S. Suunnittelija
Pusa, Paula Osastosihtööri
Pusa, Valto Erikoislaboratoriomestari
Pöyhönen, Tuula Kirjastosihtööri
Raatikainen, Matti Tietopalvelupäällikkö; Päällikkö, asiakaspalvelut 1.8. lähtien
Rantamäki, Leena Informaatikko
Rapala, Anna Yliopistoharjoittelija (14.6.–12.9.)
Reijonen, Birgitta Kirjastosihtööri
Roos, Riitta Kirjastosihtööri
Rousi, Antti Harjoittelija (1.5.–31.8.)
Räisänen, Marjatta Kirjastosihtööri
Rämö, Eila Tietopalvelupäällikkö
Salminen, Noora Yliopistoharjoittelija (30.6.–26.9.)
Salonen, Janne Kirjastosihtööri
Sarkki, Miira Kokoelmasuunnittelija
Sarvilahti, Marika Amanuenssi (31.1.2010 asti)
Sierla, Eeva-Inkeri Kirjaston toimistopäällikkö
Stelmahova, Liliija Kirjastosihtööri
Stelmahova, Uljana Kirjastosihtööri
Suhonen, Hannele Informaatikko
Tapani, Saara Kirjastosihtööri
Tiainen, Kari Kirjastonjohtaja; Päällikkö, tukipalvelut 1.8. lähtien
Tolonen, Eva Suunnittelija
Toropainen, Jussi Siviilipalvelusmies (14.6.–)
Tuoresjärvi, Taija Kirjastonhoitaja
Vehmanen, Irma Kirjastosihtööri
Viitanen, Arja Osastosihtööri (1.1.–28.2.)
Voigt, Rita Järjestelmäasiantuntija
Vuopala, Jaana Kirjastoamanuenssi (1.2.–)
Yamaguchi, Heli Informaatikko (vv. 22.11.–)
Yang, Jizhou Siviilipalvelusmies (28.6.–)
Yli-Hallila, Tellervo Kirjastoamanuenssi
Yrjölä, Matti Erikoistutkija

TILASTOT**TALOUS**

Rahoitus	2010
	1000 e
Aalto-yliopistolta	8 513,50
Muu julkinen rahoitus	43,30
Maksullisen palvelun tulot	517,70
Yhteensä	9 074,50

Toimintakulut	2010
	1000 e
Henkilöstökulut	4 046,10
Kirjastoaineistokulut	2 422,00
Tilakulut	2 385,20
Tietotekniikka ja tietoliikenne	174,90
Muut kulut	46,90
Toimintakulut yhteensä	9 075,10

HENKILÖSTÖ	2010
Henkilöstön määrä vuoden lopussa	95
Henkilötyövuodet	89,30
Budjettirahalla palkatut	80,10
Muulla rahoituksella palkatut	9,20
Henkilökunnan osallistuminen koulutukseen	
Koulutuspäivät yhteensä	466
Koulutusta saaneen henkilöstön määrä	67

KOKOELMAT

Kokoelmien suuruus	2010
--------------------	------

Audiovisuaalinen aineisto

Kokoelma, sy	24 099
Kartunta, sy	130

Elektroninen aineisto

Kausijulkaisut (nimekkeet)	41 000
Verkossa/työasemilla olevat tietokannat (palvelut)	402
Sähkökirjat	305 217

Painettu aineisto

Monografiat (niteet)	594 653
Kausijulkaisut (nimekkeet)	11 904

Painetun aineiston kartunta

Monografiat (niteet)	18 679
Kausijulkaisut (nimekkeet)	226

Saapuvat kausijulkaisut

Painetut (nimekkeet)	2 299
Elektroniset (nimekkeet)	41 000
Yhteensä (nimekkeet)	43 299

Luettelointi

Luettelotietueiden määrä	522 240
Lisätyt tietueet yhteensä	18 412
Muihin tietokantoihin lisätyt tietueet yhteensä	45 522

Huom! Mukana myös tekniikan korkeakoulujen kirjastojen tiedot

ASIAKASPALVELU

Käyttö ja käyttäjät 2010

Aalto-yliopisto

Opiskelijamäärä	19 516
Henkilöstömäärä	4 984

Aktiivisten lainaajien määrä

Aallon opiskelija	10 056
Aallon henkilökunta	1 199
Aallon sisäiset yhteensä	11 255
Ulkopuoliset	6 235
Aktiiviset lainaajat yhteensä	17 490

Kirjastokäynnit

Käyntien määrä	492 988
----------------	---------

Lainaust

Kokonaislainaus (koti- ja lukusalilainat, uusinnat)	548 003
Itsepalvelulainat (automaatilla)	48 462
Itsepalvelu-uusinnat	468 106

Kaukopalvelu (kotimainen + kansainvälinen)

Annetut kaukolainat ja jäljenteet	3 172
Saadut kaukolainat ja jäljenteet	2 568

Tietopalvelun toimeksiannot

Kokonaismäärä	2 279
---------------	-------

Käyttajakoulutus

Opetustunnit yhteensä	4 699
Opiskelijamäärät yhteensä	4 301

Elektroniset palvelut

Kokoelmätietokanta, haut**	1 040 073
Viitetietokannat, haut	2 380 245
Hakuteostietokannat, haut	118 731
Sanakirjatietokannat, haut	5 161 034
E-lehdet, katsotut tietueet	1 568 435
E-kirjatietokannat, katsotut tietueet	567 895
Käynnit kirjaston www-sivuilla	15 183 712

** Mukana vain Otaniemen ja Töölön tiedot

ISBN 978-952-60-4205-3 (pdf)
ISBN 978-952-60-4204-6
ISSN-L 1799-4950
ISSN 1799-4969 (pdf)
ISSN 1799-4950

**Aalto-yliopisto
Kirjasto**

**lib.aalto.fi
www.aalto.fi**

**KAUPPA +
TALOUS**

**TAIDE +
MUOTOILU +
ARKKITEHTUURI**

**TIEDE +
TEKNOLOGIA**

CROSSOVER

VÄITÖSKIRJAT